

Hammerfest og Omegn Turlag

Naturvernforbundet
i Finnmark
Finnmärkku luonddugáhttenlihttu

Måsøy kommune

postmottak@masoy.kommune.no

Kirkenes, 02.07.2020

Dette brevet sendes på vegne av 4H Finnmark, DNT Hammerfest og Omegn Turlag og Naturvernforbundet i Finnmark.

Innspill til kommuneplanens samfunnsdel

Forum for natur og friluftsliv i Finnmark er kjent med at Måsøy kommune har forfattet et høringsutkast til kommuneplanens samfunnsdel i den anledning ønsker vi å komme med noen innspill

Innspill til kommuneplanens samfunnsdel

Forum for natur og friluftsliv i Finnmark er et samarbeidsnettverk for ulike natur- og friluftslivsorganisasjoner og det er på denne bakgrunn vi i det følgende vil gi våre innspill.

2. Målsettinger med planarbeidet

2.1 Samfunnsdelens effektmål

«Arealstrategiene ivaretar både næring, folkehelse, samferdsel, stedsutvikling og klima». FNF Finnmark ønsker å påpeke at det ikke nevnes tilrettelegging for, eller bevaring av områder for friluftsliv. Friluftsliv har en svært god effekt på folkehelse og bolyst. Ved å være bevisst fordelene friluftsliv gir i form av bedret folkehelse kan kommunen få stort utbytte av å tilrettelegge for mer aktivt friluftsliv. En befolkning som er mer aktiv innen friluftsliv vil kreve mindre helseutgifter. Daglig aktivitet i sentrumsnære områder i form av friluftsliv vil kunne gi bedre fysisk og mental helse. I tillegg til helsegevinstene vil økt friluftsliv ikke øke kostnadene til kommunen i form av store anleggsarbeider som idrettsbaner.

3.2 Statlige forventninger, retningslinjer samt veiledere

FNF Finnmark savner «Regjeringens handlingsplan for friluftsliv» utgitt juli 2018 av Klima- og miljøvernminister Ola Elvestuen.

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
finnmark@fnf-nett.no | Storgata 5, 9900 Kirkenes | 904 11 343
organisasjonsnummer 916 589 050 | www.fnf-nett.no/finnmark

Regjeringen ønsker at så mange som mulig utøver friluftsliv jevnlig. Friluftsliv gir oss økt livskvalitet og bedre helse, og er en levende og sentral del av den norske kulturarven og nasjonale identiteten.¹

Måsøy kommune er en naturkommune med gode muligheter og arealer for friluftsliv.

Handlingsplanen er utarbeidet av alle departementene i fellesskap. Handlingsplanen viser, sammen med stortingsmeldingen om friluftsliv fra 2016, regjeringens viktigste prioriteringer og tiltak innenfor dette feltet i årene som kommer.

4.2 Overordnede forhold som berører sjømatnæringen

FNF Finnmark er svært skeptiske til den gamle og utbredte metoden for oppdrettsanlegg med åpne merder i sjø og fjord. Slik åpne anlegg skaper store konsekvenser for villfisk som laks, sjørøye, sjøørret, kysttorsk og havbunnen. Næringen er av de største kildene til forurensning av fjord og sjø i form av utslipp av lusegift, fôr, fiskemøkk, lakselus og ILA. FNF Finnmark oppfordrer Måsøy kommune til å gjøre sin del for å redusere slike konsekvenser for naturen i form av strengere krav til næringen. Landbasert oppdrett anses som interessant, men det må stilles krav til plassering og utslipp.

4.6 Bærekraftsvurdering

Miljø og klima

Ren energi for alle

Måsøy kan utvide fornybar, både vindkraft, hydrogen og solenergi.²

FNF Finnmark er skeptiske til å tilrettelegge for vindkraft. Praksis med etablering av vindkraft i dag er at anleggsområder for vindkraft ikke ligger i områder avsatt til industri, langs eksisterende inngrep eller i områder der naturen allerede er forringet. Vindkraft planlegges hovedsakelig i sårbar og verdifull natur. Mange av disse lokasjonene har store egenverdier som er uforenlig med utbygging, som i tillegg til turbiner omfatter veinett og kraftlinjer som stykker opp og drenerer området. Arealinngrep er den desidert største akutte trusselen mot natur og artsmangfold både nasjonalt og globalt.³ Vindkraft er industri og skal derfor ligge i industriområder. En turbin på 110 meter i navhøyde inneholder ca. 2 500 liter olje. Et potensielt utslipp fra denne høyden vil være katastrofal for natur- og vannområdene, samt for insekter og dyr. Turbiner vil i tillegg til å være potensielle kilder for oljeforurensning også være kilder for utslipp i form av avflassing av turbinbladene og turbintårnet. Alle turbinbladene har et eller flere ytre beskyttende lag av polyuretan med tilsetninger av UV absorberende kjemikalier. Etter noe tid vil disse ytre lagene slites av og spres i området. Det vil i tillegg være nær umulig å tilbake stille naturen til opprinnelig tilstand etter endt konsesjon.

¹ https://www.regjeringen.no/contentassets/c89f9ea09a1e40fab3fefba28668fddb/96030_kld_handlingsplan_uu.pdf

²

<https://www.masoy.kommune.no/getfile.php/4690647.622.aziqmutwzzajiz/Kommuneplanens+samfunnsdel+offentlig+h%C3%B8ring.pdf>

³ <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2019/mai-2019/naturpanelet-akselererende-og-alvorlig-utvikling-for-naturen/>

Konstruksjonene vil etter endt levetid være nær umulig å resirkulere. Noe som i stor grad vil føre til økt behov for avfallslagring.

Stopp klimaendringene

FNF Finnmark er positive til Måsøy kommunes mål om å elektrifisere kjøretøyparken.

Livet under vann

FNF Finnmark er fornøyd med at kommunen skal tilrettelegge slik at marine/maritime aktører kan opptre miljøvennlig. Hvilke aktører har kommunen samarbeid med slik at strandrydding fortsetter? Er dette en årlig hendelse? Strandrydding er et svært godt tiltak for å nå flere mål, bevissthet om søppel, reinere hav, økt kunnskap og kompetanse om søppelets virkninger på havmiljø.

Liv på land

FNF Finnmark er fornøyd med kommunens intensjon om å vektlegge naturmangfold i arealdisponering. Bevaring av vilkår for jakt, fiske og bærplukking, og naturen som en arena for fritid og reiseaktiviteter. Styrke bevissthet om sammenhengen naturmangfold og kulturlandskap. Er gode mål. FNF-F håper Høtten barnehage deltar på prosjektet humle-/biehotell. FNF ønsker Høtten barnehage lykke til.

Ansvarlig forbruk og produksjon

FNF Finnmark er positive til at Måsøy kommune skal bevisstgjøre betydningen av forbruk i skoleundervisning. Kan dette målet også utføres ved en strandryddedag i regi av skoleverket i kommunen?

Økonomi

FNF-F henviser til punkt 4.2 Overordnede forhold som berører sjømatnæringen lengere opp i høringen.

Bærekraftige byer og samfunn

Måsøy kommune ønsker å stimulere frivilligheten til innsats for samfunnet. Hvordan kan natur- og friluftslivsorganisasjonene bidra?

4.8 Sterke sider, sårbarheter, muligheter og trusler (SWOT)

Sterke sider

FNF Finnmark er enig i at en av Måsøys styrker er muligheten til å utøve friluftsliv og sportsfiske. FNF-F oppfordrer kommunen til å vise frem på en mer tydelig måte enn i dag hvilke muligheter det er for friluftsliv, turstier, gang- og sykkelstier, lekeområder og tilrettelegging og merking for tilgang til natur- og rekreasjonsområder i kommunen. De nevnte punktene er viktige elementer for å øke trivsel og folkehelse i kommunen. På nettsiden til kommunen per 22.05.2020. finner man tilsvarende informasjon linken «om kommunen», det er likevel mangler i med tanke på det nevnte over. Forslag fra FNF-F vil være å løfte frem slike opplysninger til hovedsiden av kommunens nettside.

Svake sider

Måsøy kommune nevner folkehelse som en av kommunens svake sider. FNF-F referer til punkt 2.1 og 3.2 over, og legger til; bruken av friluftsliv, turstier, gang- og sykkelstier, lekeområder og

tilrettelegging og merking for tilgang til natur- og rekreasjonsområder kan økes. Slike tiltak kan øke helseeffekten i kommunen. Synliggjøring av slike muligheter på nett kan være en drivende faktor. Det vil også være mulig å tilrettelegge aktiviteter slik at kommunen blir mer attraktiv for tilreisende turister. Fylket, ved fylkesråd for plan, økonomi og kultur, Anne Toril Eriksen Balto, har 20.5.2020 gjennomført et dialogmøte om friluftsliv med Friluftsrådene og Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) som de anser å ha en sentral rolle i utviklingen av friluftslivet i fylket. Fylkeskommunen har et nært samarbeid med aktørene på en rekke områder og ønsket nå å se på mulighetene for videreutvikling. Formålet med møtet var å bli bedre kjent, bli informert om Friluftsrådenes og FNFs arbeid, og å gi rom for dialog rundt utfordringer og muligheter for friluftslivet i Troms og Finnmark.

Her ble det også etterspurt et systematisk samarbeid mellom de frivillige organisasjonene om utvikling av aktivitetstilbud i kommunen. Et slikt samarbeid er mulig. Et lite eksempel på at reiselivet kan gi et bidrag til beste for lokalsamfunnet: På Kirkenes har Hurtigruten, gjennom samarbeid med ildsjeler i Naturvernforbundet, bidratt til å forbedre turstien på Prestøya gjennom merking, og oppdatering av fugleplakatene. Kommunen bidro også med iverksettingen.

Systematisk samarbeid med reiselivet, med aktiv og positiv støtte fra kommunen, kan gi store effekter ved å gjøre kommunen mer attraktiv å bo og leve i, og å besøke.

Muligheter

Måsøy kommune ser på utvidelse av vindkraft med en-tre nye vindindustriområder som en mulighet for fremtiden. FNF-F viser til punkt over: 4.6 Bærekraftsvurdering, Miljø og klima, Ren energi for alle. FNF-F gjentar en skepsis til å tilrettelegge for vindindustri i kommunen, sett i lys av konsekvensen det vil ha for natur og friluftsliv.

8. Gjennomgående perspektiver

8.2 Folkehelse

FNF-F ønsker å minne på friluftsliv som kilde til bedret folkehelse. Se punkt 2.1 og 3.2 over.

9. Arealstrategi

9.1 Overordnende forhold

Fornybar energi som vindkraft med annet, bør legges til områder avsatt til industri, langs eksisterende inngrep eller i områder der naturen allerede er forringet. Areal til oppdrett bør være av en slik karakter at sjøbunn og villfisk ikke blir skadelidende. Dette kan kun nås gjennom strenge krav til næringen.

9.2 Andre forhold

FNF-F er positive at arealdelen skal ta hensyn til naturmangfoldet. Vi skulle gjerne sett en større ambisjon om å verne utsatt og verdifull natur i kommunen.

Med ønsker om en god og grundig prosess ønsker Forum for natur og friluftsliv i Finnmark lykke til med arbeidet.

Vennlig hilsen
Forum for natur og friluftsliv Finnmark

Per Erik Motrøen

Per Erik Motrøen
Koordinator
FNF Finnmark

